

CHLAPEC A JEHO PES NA KONCI SVĚTA

Dobrodružná sága
o odvaze, lásce a naději

C. A. FLETCHER

MLADÁ FRONTA

Chlapec a jeho pes na konci světa

Vyšlo také v tištěné verzi

Vyrobeno pro společnost Palmknihy - eReading

MLADÁ FRONTA

C. A. Fletcher

Chlapec a jeho pes na konci světa – e-kniha

Copyright © Mladá fronta, a. s., 2019

Všechna práva vyhrazena.

Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

C. A. FLETCHER
CHLAPEC A JEHO PES NA KONCI SVĚTA

CHLAPEC
A JEHO
PES NA KONCI
SVĚTA

C. A. FLETCHER

Mladá fronta

Přeložila Lucie Johnová

Copyright © 2019 by C.A. Fletcher

First published in Great Britain in 2019 by Orbit, an imprint of Little,
Brown Book Group

Translation © Lucie Johnová, 2019

ISBN 978-80-204-5337-2 tištěná verze

ISBN 978-80-204-5602-1 ePub

ISBN 978-80-204-5604-5 Mobi

ISBN 978-80-204-5603-8 PDF

Nějaký člověk mi ukradl psa.

Vydal jsem se za ním.

Staly se strašné věci.

Už se nemůžu vrátit domů.

KAPITOLA 1

Konec

Psi s námi byli od samého počátku.

Doprovázeli nás, když jsme ještě byli lovci a sběrači, když jsme odešli z Afriky a začali se usazovat různě po světě. Hlídali naše ohně, zatímco jsme spali, a v dlouhém úsvitu, kdy jsme si jídlo lovili, a nikoli pěstovali, nám pomáhali strhnout kořist. Později, když jsme začali obdělávat půdu, nám hlídali pole i stáda. Starali se o nás a my se starali o ně. Ještě později, když jsme vystavěli města a předměstí, se stali součástí našich domovů i rodin. Ze všech zvířat, která nás na té dlouhé cestě staletími doprovázela, šli vždycky nejbliž vedle nás.

A ti, kteří zbyli, jsou s námi pořád, i tady, na konci světa. A dnes už sice možná nemáme žádné zákony kromě těch, které si vytvoříme sami, ale když mi někdo ukradne psa, může přinejmenším čekat, že ho budu pronásledovat. Protože pokud nedokážeme projevit oddanost tomu, co milujeme, jaký by to všechno mělo smysl? Bylo by to stejné jako nemít paměť. Přestali bychom být lidmi.

Byla by to vlastně smrt, i když bychom nepřestali dýchat.

Takže... Jak to bylo. Ukázalo se, že svět neskončil s velkou slávou a jedním ohromným výbuchem. Žádné velké drama se nekonalo. Tedy, abys tomu rozuměl, nějaké ty výbuchy proběhly, některé větší, jiné menší, ale to bylo jenom na začátku, než lidem došlo, co se děje.

Ne, svět neskončil jednou velkou explozí. Všechny ty výbuchy byly jen příznaky choroby, nikoli její příčina.

Skončilo to Kastrací, nikdy se ovšem nepřišlo na to, co ji způsobilo, a pokud ano, tak až v době, kdy by se s tím už stejně nedalo nic

dělat. Teorií, proč se to stalo, byla stejná spousta jako bezdětných lidí: ozáření kosmickými paprsky, selhání nějakých chemických zbraní, bioterrorismus, znečištění životního prostředí (že jste ale ze světa dokázali udělat pěknou kůlničku na dříví), genetická mutace zavlečená na Zemi nějakým vesmírným virem, nebo dokonce rozhněvaní bohové dle vlastního výběru pro ty, kdo se drželi nějakého náboženství. Nicméně otázky „jak“ a „proč“ postupně přestávaly být důležité, lidé si prostě zvykli na to, jak se věci mají, a uvědomili si, že se na ně jako bouře valí konečné „kdy“, kterému nedokážou utéct ani ti nejrychlejší, nejbohatší, nejchytřejší či nejemocnější.

Svět – alespoň jeho část zahrnující lidi – byl vykastrován, nebo možná začal být neplodný, a možná oboje, a lidem se přestaly rodit děti. Nic víc. Lidé z té poslední generace, kde se ještě děti rodily – říkali tomu „populační imploze“, z čehož je vidět, že ironie byla jednou z posledních věcí, které se ještě ze světa neztratily –, prostě stárli a stárli, až nakonec pomřeli, tak jako všichni před nimi. A když umřeli všichni, byl konec. Žádný ohromný výbuch, žádné velké drama. Spíš něco jako unavený povzdech. Byla to taková tichá apokalypsa. Pro ty, kdo to prožívali, to ovšem asi bylo dost drsné, ale přesto se to stalo. Teď už je nás jenom pár – a postupně mizíme – a jsme úplně sami, zůstali jsme trčet tady, na druhé straně konce světa.

Jak je možné, že vám tohle vyprávím a jsem naživu? Jsem jedna z výjimek, které potvrzují pravidlo. Odhadem 0,0001 procenta ze všech lidí na světě totiž Kastraci přežilo. Říkalo se jim „mimožijící“. Takže jestli bylo před Kastrací na světě 7 000 000 000 lidí, děti jich mohlo mít jenom 7000. Jeden z milionu. Tedy přibližně, protože na to, aby přišlo na svět dítě, jsou potřeba dva – takže to ve skutečnosti byl jen jeden člověk ze dvou milionů.

Chceš vědět, nakolik mimožijící jsem já? Díváš se na mě z téhle staré fotky a na sobě máš tričko s názvem ještě staršího fotbalového klubu a vypadáš na tom snímku hrozně šťastně. A já přitom za celý

svůj život nepotkal ani tolik lidí, aby se z nich postavila dvě fotbalová družstva. Až takhle prázdný teď svět je.

Být tohle pořádný příběh se vším všudy, vyprávění by asi začalo v klidu a míru, pokračovalo by líčením zkázy a nakonec by se možná objevil nějaký hrdina nebo hned několik hrdinů, kteří by to nějak vyřešili. Takových příběhů jsem četl spoustu. Líbí se mi. Zvlášť ty, kde vystupuje nějaká velká skupina lidí, protože představa většího množství lidí je pro mě zajímavá i sama o sobě. Já už totiž viděl hodně věcí, ale tohle ještě ne.

Jenže můj příběh k tomuhle typu vyprávění patřit nebude. Není vymyšlený. Já si prostě jenom zapisuju skutečnost, vyprávím, co vím, líčím, co se doopravdy stalo. A všechno, co vím, se stalo až dlouho, dlouho poté, co přišel konec světa a pak se zase dýchavičně odplazil.

Ze všeho nejdřív bych asi měl říct, kdo jsem. Jmenuju se Griz. Vlastně se tak nejmenuju, mám honosnější jméno, ale takhle se mi říkalo odnepaměti, stejně jako se mé sestře Joy odnepaměti říkalo Radost, podle jedné knížky, ve které se máma kdysi dočetla, že jméno Joy může mít i tenhle význam, a moc se jí to líbilo. A tak sestře ta Radost zůstala. Já se prý zase jako miminko pořád mračil a vrčel jsem jako grizzly, a tak mi začali říkat náš Grizlíček. Jak jsem rostl, moje přezdívka se naopak zkracovala a teď je ze mě prostě Griz. Ale dneska už se nemračím, ani nevrčím. Podle táty jsem stoik, a on to vždycky říkal tak, jako by to bylo něco dobrého. Když je někdo stoik, znamená to, že si moc nestěžuje. Táta tvrdí, že jsem si všechny stížnosti a námitky odbyl ještě předtím, než jsem se naučil mluvit, a teď už prostě беру věci takové, jaké jsou, i když se často až moc vyptávám. A i o tomhle vždycky mluvil, jako by to bylo něco dobrého. Což taky je. Stížnosti člověku nijak nepomůžou. A my tady, na konci světa, máme pořád práce až nad hlavu.

Tady je náš domov a domov je ostrov a my jsme rodina. Moji rodiče, bratr Ferg a druhá sestra Bar. A samozřejmě taky naši psi. Ti moji se

jmenují Jip a Jess. Jip je dlouhonohý hnědočerný teriér s drsným kožíškem a očima, kterým nic neujde. Jess je stejně vysoká jako on, ale hladkosrstá, má užší plece a na hrudi bílou skvrnu. Jsou oba voříšci, bratr a sestra, stejní, a přesto každý jiný. Jess je docela vzácnost, protože jak to vypadá, rodí se teď jen psi a žádné fenky. Nejspíš má i tohle co dělat s Kastrací. Je možné, že ať už se stalo cokoli, postihlo to i psy, i když v menší míře. Fenek přichází na svět hrozně málo. Možná to souvisí s tím, že psi žijí v tak těsném soužití s člověkem – jakýsi trest za věrnost, kosmicky nespravedlivé ničivé vedlejší účinky toho, že nám po všechna ta staletí kráčeli po boku.

Jsme jediní lidé na ostrově, čemuž se není co divit, protože je to malý ostrov, pro nás pět velký tak akorát, i když si myslím, že se nám tady žilo lépe a působilo to tu méně klaustrofobně, když nás ještě bylo šest. Ostrov se jmenuje Mingulay. Tedy jmenovával se tak v době, kdy jsi byl ještě naživu. Leží v Atlantiku, nedaleko od břehů země, které se kdysi říkalo Skotsko. Na západ od nás už není nic než oceán a pak až Amerika, jsme si ale celkem jistí, že i ta vzala za své.

Na sever od nás leží Paabay a Sanday, dva nízké ostrůvky korálového původu, kde necháváme pást ovce a koně. Ještě dál na sever se nachází větší ostrov zvaný Barra, ale tam se zásadně nevyloďujeme, což je škoda, protože je tam spousta velkých domů a různých věcí. Nikdy tam nevystoupíme na břeh, protože se tam před časem něco stalo, a teď je to špatná země. Zvláštní pocit, proplouvat celý život každou chvíli kolem místa tak velkého, že má dokonce uprostřed menší hrad, a přitom se tam nikdy nepodívat. Tak trochu jako když vás někde něco svědíl, a vy si na to místo nedosáhnete, abyste se mohli podrbat. Táta ale říká, že kdyby člověk dneska na ostrov Barra vstoupil, odnesl by si odtamtud něco daleko horšího než nějaké svědění, a vzhledem k tomu, že ta věc zabila jeho rodiče, tam prostě nejezdíme. Ten ostrov nosí smůlu a dnes tam žijí jenom králíci, nic jiného. Zdá se totiž, že to tam nemají rádi ani ptáci, dokonce ani racky jsme tam nikdy neviděli přistávat jinde než v mokrém písku pod linií přílivu.

Na severovýchod od nás je dlouhá šňůra ostrovů a ostrůvků, mezi nimi i Severní a Jižní Uist a Eriskay, a to už jsou šťastnější místa a jezdíme na ně hodně často. Ačkoli tam už teď žádní lidé nežijí, je tam spousta divokých zvířat a taky brázdy s divokými bramborami. Jednou za rok tam vždycky tak týden táboříme a sklízíme ze starých polí na mořském trávníku ječmen a oves. A pak tam taky občas jezdíme „vikingovat“. Tak říká táta tomu, když vyrazíme na výpravu, která trvá víc než jeden den, a přespáváme mimo domov. To pak jezdíme plnit jako takoví ti pradávni mořeplavci z knih, kteří se plavili na velkých lodích s vesly a plachtami a konali hrdinské činy. My ovšem žádní hrdinové nejsme, jenom si vozíme ze starého světa domů užitečné věci, které se nám podaří ukořistit v opuštěných domech a které nám pomáhají přežít – různé náhradní díly a materiály. A samozřejmě taky knihy. Knihy totiž vydrží docela dlouho, tedy pokud se k nim nedostanou krysy a vlhko. Přežijí klidně i stovky let. I čtení nám svým způsobem pomáhá přežít. Díky knihám víme, odkud jsme přišli, jak jsme se dostali až sem. A především, alespoň pro mě, jsou jako dveře do jiného světa – ačkoli jsem v životě nepoznal nic jiného než tyhle nízké a vyliďněné ostrovy, jakmile otevřu novou knihu, můžu cestovat někam daleko v prostoru i čase.

I širé moře a nekonečná obloha můžou působit klaustrofobně, když je vidíte pořád a nikdy se od nich nedostanete pryč.

No dobře, tohle jsem já, takže teď zbývá říct něco o tobě. Svým způsobem vím, kdo jsi, tedy přinejmenším vím, kdo jsi býval. Protože teď už jsi samozřejmě mrtvý, stejně jako téměř každá z ostatních lidských bytostí, které kdy chodily po téhle planetě. A mrtvý už jsi hodně dlouho.

Proč tedy mluvím na někoho, kdo už je dávno mrtvý? K tomu se ještě dostaneme. Napřed bychom ale měli trochu pohnout s příběhem. Přečetl jsem totiž dost knih na to, abych věděl, že mám tyhle věci vysvětlovat v průběhu vyprávění.

KAPITOLA 2

Cestovatel

Nebýt těch červených plachet, asi bychom mu tak nevěřili.

Jeho loď bylo vidět už z dálky, na větší vzdálenost, než by se v tom bledém oparu na severozápadě daly rozeznat plachty bílé. Byl to záblesk barvy, který okamžitě upoutal pozornost, jako když dlouhé ticho náhle přeruší výkřik. Nebyly to plachty někoho, kdo se k vám snaží nenápadně připlížit. Byly poctivě červené – jako vlčí mák. Možná právě díky nim jsme mu uvěřili. A díky jeho úsměvu a příběhům, které vyprávěl.

Nevěř nikomu, kdo vypráví dobré příběhy, ne dokud nezjistíš, proč to dělá.

Když jsem ty plachty uviděl, stál jsem zrovna vysoko ve skalách na ostrově Sanday. Byl jsem unavený a trochu naštvaný. Celé dopoledne jsem zachraňoval kotvu, která se minulý týden utrhla z Fergovy lodě, byla to hrozná dřina a já měl pocit, že si to bratr mohl udělat sám. On ovšem tvrdil, že se kvůli uším nedokáže potopit tak hluboko jako já a že kotvy nerostou na stromech. Když jsem kotvu vylovil, vydal jsem se na Sanday, abych se pokusil vysvobodit berana, který spadl do úzké škvíry ve skále nad pastvinou a uvízl tam. Nijak zvlášť si neublížil, byl ale svéhlavý a nevděčný, jak už ovce bývají, a bránil se, když jsem se kolem něj snažil uvázat lano. Dvakrát mě trkl, poprvé mě zasáhl pod bradu tak prudce, až mi naštlípl zub zhruba uprostřed pravé dolní čelisti. Se spíláním jsem to zkusil znovu. Klouby na ruce jsem měl ošklivě odřené, jak mi je beran hlavou přirazil na kámen, a chvíli jsem jen tak stál, olizoval si sevřenou pěst a od plic nadával – a vtom jsem tu loď spatřil.

Ten nečekaný záblesk jasné barvy mě přimrazil na místě.

Byl jsem tím pohledem příliš ohromený, než abych si dokázal pachut' krve v ústech spojit s rudou barvou plachet, já ovšem moc předvídavosti nepobral. Ve srovnání s Radostí, která jako by vždycky dopředu věděla, že se někdo z nás vrací domů, ještě než dotyčný opravdu přijel, a dokázala uprostřed jasného dne vycítit, že se blíží bouřka, vlastně nemám vůbec žádnou. Teď už navíc na tyhle věci moc nevěřím, ale věřil jsem tomu, když jsem byl menší a tolik nepřemýšlel, když jsem se spolu s Radostí celé dny spokojeně proháněl po ostrově a neměl jinou starost, než co bude k večeri. V té době jsem tu její schopnost předvídat budoucí události bral jako něco stejně obyčejného a skutečného, jako byla chladná voda z pramene za domem. Později, jak jsem rostl a začal o věcech víc přemýšlet, jsem dospěl k závěru, že Radost měla většinou prostě štěstí, a vzhledem k tomu, že jednoho dne navždycky zmizela pod černým útesem na nejvyšším místě ostrova, to bylo štěstí krajně nespolehlivé.

Kdyby opravdu dokázala předvídat, co se stane, tak se toho draka tenkrát nepokoušela zachránit, nespadla by v tom náhlém a osamělém okamžiku z útesu a nepřišla by přitom o život. Kdyby dokázala předvídat, co se stane, počkala by, až se vrátíme a pomůžeme jí. Později jsem toho draka viděl, uvízl v puklině pod vrcholem skály, a jsem si jistý, že bychom na něj dosáhli dlouhou motykou, a nikomu se nemuselo nic stát. Takhle se na něj Radost zjevně pokoušela dosáhnout sama, ale uklouzla a zřítila se do propasti přes dvě stě metrů hluboké a přímo nad místem, kde měly mořské vlny přes tři tisíce kilometrů na to, aby nabraly rychlost a pak prudce narazily na první nehybnou překážku, s níž se kdy setkaly – na tmavou skalní sněhu střežící zadní stranu našeho domova. Radost ale na nás a naši pomoc nepočkala. Vždycky to byla netrpělivá, energická holčička, která byla neustále v patách Ferгови a Bar a snažila se dělat totéž, co oni, ačkoli byla mnohem mladší. Bar později tvrdila, že Radost neustále tak spěchala proto, že vycítila, že má před sebou méně času než my ostatní.

Její tělo jsme nikdy nenašli. A s Radostí odešlo i mé dětství, ačkoli mi v době, kdy se to stalo, bylo teprve osm a jí jen o rok víc. O dvoje narozeniny později jsem byl starší, než kdy bude ona, a v hlavě stejný jako dnes – úplně dospělý. Přesto o mně Bar a Ferg i dnes, o mnoho let později, mluví jako o dítěti. Ale však jsou taky o šest a sedm let starší než my. A tak pro ně já a Radost budeme prostě vždycky „děti“. Tak nám totiž říkala máma, aby nás od těch dvou starších odlišila.

Jenže od té doby, co Radost spadla z útesu, už nám máma neříká nijak. Vlastně nemluví vůbec. Našli jsme ji tehdy v polovině srázu pod vrcholem útesu a málem jsme přišli i o ni. Jak jsme si odvodili, nejspíš se pustila co nejrychleji z kopce, hnala se o překot dolů, možná byla bez sebe žalem, snad spěchala k lodi se zoufalou a marnou nadějí, že by ji mohla spustit na vodu, obeplout ostrov proti proudu a své dítě, které popravdě řečeno takový pád prostě nemohlo přežít, zachránit. A od toho dne už nikdy neřekla ani slovo proto, že si tenkrát málem vyrazila mozek z hlavy. Zakopla a dopadla hlavou na kámen tak prudce, až si rozsekla spánek a z uší jí začala téct řídká krev.

Byl to ten nejhorší den v našem životě, i když ani ty, které následovaly, nebyly o mnoho lepší. Máma neumřela, ale už tu taky s námi od té doby tak úplně není, protože má mozek natolik poraněný nebo zjizvený, že se nedokáže vymanit ze svého vnitřního světa. Táta říká, že kdyby se to stalo Předtím, odvezli by ji do nemocnice a šla by na operaci, aby se zmírnil tlak na mozek. Jenže my žijeme v Potom, a tak se táta rozhodl, že vezme ruční vrtačku a udělá to sám – a taky už se k tomu chystal, jenže tu vrtačku nemohl najít, protože nebyla na svém místě. A pak máma přestala krváčet a jenom dlouho, hrozně dlouho spala a z uší už jí nic neteklo, takže možná bylo dobře, že se jí táta, aby ji zachránil, tu díru do lebky vyvrtat nepokusil.

Tedy alespoň doufám, protože vím, že Ferg před ním tu vrtačku schoval. Viděl, že o tom vím, ale nikdy, nikdy jsme o tom nemluvili. Kdyby ano, řekl bych mu, že ho za to obdivuju, protože táta by tím zákrokem mámu zabil, a pak by ještě navíc musel žít s hrůzou z toho,

co jí udělal. A ačkoli je teď máma uvězněná ve své hlavě, můžeme se dět vedle ní a držet ji za ruku, a ona nám ji sem tam stiskne a skoro se usměje, a je v tom jakási útěcha, v tom přízračném zbývajícím kousíčku její mysli, v teple její ruky, v doteku její pokožky na naší. Táta říká, že ten den přinesl to nejstrašnější, co nás kdy potkalo, ale že už je to za námi a my to musíme překonat, stejně jako se v širším slova smyslu stalo to nejhorší celému světu, a on se prostě točí dál.

Ale i on občas mámu drží za ruku – v šeru u ohně, když si myslí, že si toho nikdo z nás ostatních nevšimne. Dělá to potají, protože má pocit, že bychom v tom viděli známku slabosti, že dospělý muž potřebuje trochu toho tepla. Možná má pravdu. Ale možná je naopak známkou slabosti, když někdo tuhle potřebu skrývá, jak jednou večer řekla Bar Fergovi, když byla rozčilená a ani jeden z nich nevěděl, že poslouchám.

Měl jsem dost času nechat berana beranem, zapískat na psy, kteří právě lovili králíky, sednout do loďky a dostat se přes asi kilometr a půl širokou úžinu zpátky domů, abych varoval ostatní dlouho předtím, než ten cizí člověk vystoupí na břeh. Ale ani jsem nemusel tak spěchat, protože ty červené plachty zahlédla i bystrozraká Bar, takže už byli všichni připravení, což znamená, že Bar s tátou čekali na pobřeží a Ferg nebyl nikde v dohledu. Bar si nebyla jistá, jestli je opravdu nutné, aby se bratr schovával a hlídal nás s puškou v ruce, protože měla dojem, že je ta loď s červenými plachtami podobná bárce, kterou používali Lewisané, že si možná jenom opatřili nové plachty. Lewisané jsou šestičlenná rodina žijící o pět ostrovů dál na sever, naši nejbližší sousedé, a my se s nimi dobře známe. Bar nosí vlasy zapletené do dlouhého copu, který jí splývá dolů po zádech, a časem se hodlá dát dohromady s jedním z jejich synů. Takhle se rozhodla. Jenže by to ani nebyla ona, kdyby neměla ve všem svoji hlavu, a tak se nechala slyšet, že nechápe, proč by měla nějak zvlášť spěchat s rozhodováním, který z těch čtyř to bude. Koneckonců nikdo z nich nikam neodjíždí ani tu nejsou čtyři další děvčata, které by si ti mládenci mohli namluvit

místo ní. Lewisané jsou prakticky založená rodina, občas s nimi spojíme síly, když potřebujeme udělat něco, na co by čtyři páry rukou nestačily, nikdy jsme ale nekývli na jejich návrh, abychom se přestěhovali blíž k nim, a je zase nikdy ani nenapadlo, aby se přesunuli víc na jih. Nebo je to možná i napadlo, ale nijak zvlášť se jim to nezamlouvalo. Každopádně to jsou naši sousedé a jediní další lidé v okruhu sto padesáti kilometrů. Říkáme jim prostě Lewisané podle jejich ostrova, i když mají i normální příjmení, které zní Little. Ale jak se teď červené plachty blížily, všichni jsme viděli, že se Bar spletla, že je pod nimi úplně jiná loď. Byla větší a ten člověk u kormidla měl dlouhé vlasy, které za ním ve větru vlály jako zástava. Všichni Lewisané mají z hygienických důvodů vlasy ostříhané nakrátko, až těsně u hlavy, stříhá se tak dokonce i jejich matka Mary, ta ovšem navzdory tomu, že porodila čtyři chlapce, působí vůbec spíš jako muž než jako žena.

Ukázalo se, že ten dlouhovlasý cestovatel je na palubě sám, i když to na první pohled vypadalo, že je loď na to, aby ji obsluhoval jen jeden člověk, příliš velká. Ale on ji zručně dovedl na mělčinu v zátvrtí do malého mysu na konci naší pláže a předvedl, že má dobrý odhad na hledání vhodného kotviště. Když kotvu spouštěl, pozdravil se s námi. Hlas měl chraptivý, ale silný, a vysvětlil nám, že je sám a rád by vystoupil na břeh, jestli proti tomu nic nemáme. Že veze nějaké věci, které nám může prodat, a že mu o nás skutečně řekli Lewisané, od nichž odplul před dvěma dny. Měl s sebou od nich dopis, mával jím ve vzduchu, až se bílý papír ostře odrážel na pozadí temnělého moře za jeho zády.

Táta mu pokynul, ať se vylodí, a neznámý spustil přes bort malý člun a dovesloval k pláži. Pomohl jsem mu s ním na břeh, společně jsme ho odtáhli nad čáru přílivu.

Ucítil jsem na rameni tátovu varovnou ruku, jako bych projevoval až příliš velké nadšení a nekryl si záda, pak mi ale táta prsty pocuchal vlasy na zátylku, což dělá, jenom když má vlídnou náladu.

Já jsem Abraham, pokývl našemu návštěvníkovi na pozdrav. Říkejte mi Abe. A tohle je můj syn Griz.

Ahoj Grizi, pozdravil mě ten člověk s úsměvem, který se mi zalíbil hned, jak mu v bílém záblesku rozdělil zrzavý plnovous.

A v tu chvíli, než jsem se ho stačil zeptat, jak se jmenuje, se přitřítli psi a vrhli se k němu. Štěkali, vrčeli a motali se kolem v jedné velké změti zubů a ocasů a potom, když si k nim klekl, aby se s nimi pozdravil, nastalo bušení ocasů o písek na pláži a vrčení se proměnilo v kňučení, jako by žádný z nich netoužil po ničem jiném, než aby je neznámý z moře pohladil a podrbal. Se psy to uměl a vyprávěl nám, že o toho svého přišel před pouhými pár týdny, že mu spadl přes palubu v bouři u Severního mysu a teď mu chybí tak hrozně moc, až má pocit, jako by přišel o ruku. Byla to fena, jmenovala se Saga a byla napůl husky a prý chytrá jako člověk, bílo-černo-hnědá a jedno oko měla hnědé, takže jí ladilo s ušima, a druhé modré, a to zase ladilo s oblohou. Za bouřky byla v bezpečí v malé kajutě v podpalubí, jenže když loď najela na nezvykle velkou vlnu a on upadl a poranil se, Saga ho slyšela vykřiknout bolestí a – protože byla tak chytrá – packou si otevřela západku na dveřích a přiběhla mu na pomoc. Následující vlna ji smetla přes palubu a on už ji nikdy neviděl, ani její hlavu pohupující se na obrovských vlnách vzdouvajících se za zádí, a vítr ho unášel pryč, takže neměl šanci Sagu najít. Ukázal nám jizvu na hlavě a z toho, jak se za řeči něžně probíral srstí našich psů, nám bylo jasné, že jeho bolest sahá hlouběji než jen k rozseknuté a zahojené kůži.

Jak už jsem se zmínil, byl to dobrý příběh. A – jak jsem zjistil později – dokonce to i zčásti byla pravda. Pes s jedním okem hnědým a druhým modrým a chytrý jako člověk, to bylo skutečné jako sama smrt.

Tobě by asi setkání s někým, koho ještě neznáš, tak zajímavé jako nám nepřipadalo. Celý život jsi prožil ve světě plném neznámých, nových lidí. A pokud jsi bydlel ve městě, museli se kolem tebe noví

a neznámí lidé valit jako obrovské hejno makrel, byl jsi jenom jedním člověkem z tisíců nebo milionů, ve vlastní hlavě možná sám, ale jinak součástí něčeho daleko většího. Tady představuje každá nová tvář obrovskou událost, je to skoro šok, neznámý člověk je tu natolik vzácný, že působí jako úplně nový živočišný druh. Náš návštěvník se nepodobal nikomu, s kým jsem se kdy setkal. Už ty jeho dlouhé vlasy, husté, vlnité a rudé jako plamen. Zrzek. O něčem takovém jsem četl a viděl jsem to na vybledlých fotografiích, ale v reálném životě jsem se s tím nikdy nesetkal. Ta barva byla překvapivá, nezvyklá a nečekaná jako oslnivé záblesky jasně oranžových květů, které jsme nacházeli na okolních ostrovech, pokaždé v blízkosti zpustlých zahrad, a kterým máma, dokud ještě mluvila, říkala „krokozy“. Znávala kdysi všechny květiny a rostliny. Bar mi řekla, že podle mámy krokozy na ostrovech původně nerostly, ale že byly houževnaté a dokázaly tam přežít – zrovna jako my. Ovšem tenhle člověk neměl jenom rezavé vlasy, ale i vousy, trčely mu vodorovně před obličejem a byly stejně dlouhé jako vzadu vlasy. Pleť měl bledou, ale ošlehanou větrem a oči hleděly do světa zpod útesu čela, byly modré a působily nebezpečně. Nevím, proč mě při pohledu na tu modř napadlo, že je nebezpečná, ale to slovo mi prostě okamžitě vytanulo na mysl. Možná proto, že se ty oči v tu chvíli upřely přímo na mě a já je na tu chvíli, kdy mě neznámý přistihl, jak se na něj dívám, zahlédl bez onoho úsměvu, který pak následoval. Jsem si naprosto jistý, že mě to napadlo hned v tu chvíli a že to není něco, co bych si vymyslel později, až když se to všechno stalo – opravdu jsem si okamžitě řekl, že jsou ty oči nebezpečně modré, pak jsem si to ale rozmyslel a nechal jsem to plavat.

Ty jsi kdysi žil v různorodém světě plném možností, a tak jsi byl možná lépe vyladěný na to, abys při kontaktu s jinými lidmi věřil svým vnitřním pocitům. Já v tomhle ohledu moc srovnání neměl – a nemám dosud. Jen co se na mě za chvilíčku usmál, mávl jsem nad tou nebezpečnou modří rukou a řekl jsem si, že jeho oči mi prostě jenom připadají jiné, protože jsem dosud viděl jen oči hnědé nebo zelené.

A když se usmíval, bylo těžké považovat jeho oči za chladné, ale možná zčásti právě proto bylo tak obtížné udržet ho v mysli se vším všudy a žonglovat v myšlenkách s obojím: ohnivými vlasy a střípkem ledu v očích. S tváří, která když se neusmívala, byla tvrdá jako kladivo, a úsměvem, který když si vás našel, jako by prohrál celý svět.

Vypadáte jako viking, zněla první slova, která jsem mu řekl. A opravdu tak vypadal. Viděl jsem ho – nebo spíš obličej, jako byl ten jeho – v historických knihách a na starých obrazech a ty obličej patřily mužům v rohatých helmách a se sekerami, kteří se vydávali loupit a drancovat.

A další falešná slova, která tenhle muž plavící se ze severu pronesl, a tentokrát je adresoval mně, zněla: Co to je viking?

Což jenom dokazuje, že pokud se položí tím správným způsobem, může i otázka být lež.

KAPITOLA 3

Kdo jsi?

Tebe jsem našel jednou v létě, když jsme vyrazili vikingovat. Ferg si ze mě tou dobou začínal dělat legraci, proč že si chci něco zapisovat, vždyť kdo v tomhle prázdném světě to asi tak bude číst, a táta prohlásil, že je to přirozený důsledek toho, že moc čtu. Dodal, že když člověk hodně čte, začne sám uvažovat jako spisovatel, stejně jako když vyrůstá vedle houslisty, začne si mimoděk pískat a učit se různé melodie, tak jako se to stalo Fergovi. A já vážně hodně čtu. Ale k tomu se ještě dostanu. Táta zase hraje na housle. Připustil jsem, že Ferg má asi trochu pravdu, že ani já nevím, pro koho bych to všechno psal, když všichni, koho znám, můj příběh už znají, protože jsou jeho součástí. Ale možná to mé psaní mělo být něco jako deník, a tak mi táta řekl, ať prostě píšu, jako bych to všechno normálně vyprávěl, ať se nesnažím to nijak vyšperkovávat, a já namítl, že když člověk něco vypráví, pak vždycky někomu, tedy alespoň většinou, a on odpověděl, ať tedy zapojím fantazii: prostě si někoho, komu to vyprávíš, představ a měj ho při psaní v hlavě. A tak si představuju tebe, chlapce s mojí tváří.

Takže zpátky k tomu, kdo jsi.

Díváš se na mě z fotografie, kterou jsem našel jednou v létě v jednom domě na Severním Uistu. Byli jsme se tam tenkrát poohlédnout po náhradních dílech k větrnému generátoru, s jehož pomocí si vyrábíme elektřinu, a táta věděl, že pár strojů stejného typu, jako je ten náš, stojí v místech, kde Severní Uist spojuje stará silnice s Berneray. Dostali jsme se tam na staré pobřežní plachetnici a táta s Fergem se pustili do rozebírání turbíny jednoho z rozpadlých větrných generátorů. Já se zatím vydal prozkoumat velký dům na obzoru. Rozhodli jsme

se totiž, že se v něm na noc utáboříme. Nebyli jsme tam poprvé, věděli jsme, že je to bytelná kamenná budova se střechou, která nás ještě pořád dokáže ochránit před většinou rozmarů počasí. A ještě lepší bylo, že se tam dochovala hromada polic s knihami a taky něco, čemu se kdysi říkalo kulečník.

Bylo to jedno z těch starých stavení, velký statek, k němuž se v průběhu let přistavovaly další a další části, takže se ve srovnání s ostatními budovami na ostrově pořádně rozrostl do šířky. Zdi byly kdysi obílené vápnem, ale z toho už mnoho nezbylo, teď to byl šedý dům s tmavou břidlicovou střechou a neporušenými okenními tabulkami. Když jsem se k němu po staré příjezdové cestě blížil, připadalo mi, že mě těmi okny pozoruje. Ve vysoké trávě u zadních dveří stálo auto zrezivělé až k nápravám a vypadalo, jako by se chystalo ke skoku. Dveře se nedaly otevřít tak snadno jako před třemi lety, když jsme v domě byli naposledy, ale zase jsem teď byl větší a podařilo se mi je kopnutím vypáčit natolik šikovně, že jsme je mohli před odjezdem zase jakžtakž zavřít. Zatím jsem je ale nechal otevřené a počkal jsem si, až se psi nahnou dovnitř a zaženou všechny krysy, které by tam mohly čekat.

Jip a Jess se vřítili do domu, až jim dráčky hlasitě zaškrábaly o umělohmotnou podlahovou krytinu. Zuřivě kňučeli a štěkali jako vždycky, když byli vzrušení, ale ani hned u dveří, ani o kus dál se neozývaly žádné zvuky obvykle spojené s vražděním krys, takže mi oba za chvíli přiběhli naproti se zklamaným a trochu vyčítavým výrazem, jaký nasazují vždycky, když jim připadá, že jsem jim slíbil nějakou zábavu, která se nakonec tak docela nekonala.

Od naší poslední návštěvy se v domě něco změnilo. Nebyl jsem schopný říct, co to je, neviděl ani necítil jsem nic, co by mě varovalo před nebezpečím, ale něco bylo jinak. Předtím dům působil stejně jako spousta jiných obydlí, do nichž jsme přišli, byl vlhký a prolezlý plísní, plný věcí, které člověku mohly připadat dojemné, nebo nesmyslné, podle toho, jaký má pohled na svět. Když například

prochází opuštěnými domy táta, vždycky obrátí všechny fotografie, na kterých jsou nějací lidé, obrázkem ke stěně. Nevím, proč to dělá. Údajně prý proto, aby měli duchové klid, přitom ale na duchy doopravdy nevěří, nebo to alespoň tvrdí. Bar, moje sestra, má tenhle zvyk taky, ale ta zase říká, že nás tak chrání před pohledy všech těch mrtvých očí.

Jenže ani ona tomu podle mě nevěří.

Spíš bych řekl, že se mě jenom snaží vyděsit, protože když má dobrou náladu, ráda vtipkuje a dělá si z ostatních legraci. Mě kromě knih v prázdných domech fascinují i takové ty památky, které si lidé vystavovali na poličkách. Nejsou to jenom fotografie, v mnoha případech vybledlé tak, že dnes už vypadají spíš jen jako papír poškozený vodou, tedy pokud nebyly v místnosti, kde je tma, ale i takoví ti porcelánoví panáčky a panenky, hrnečky a džbánky a kousky skla i dřeva a další drobnosti. Ozdoby. Trofeje. Vzpomínky. Předměty, které pro své majitele kdysi něco znamenaly, byly pro ně natolik důležité, že jim vyhradili zvláštní místo, kam si je postavili, aby je měli každý den na očích. My v podstatě žádné takové věci nemáme, ani čas na vzpomínky. Všechno, co děláme, souvisí s přežitím, postupujeme kupředu, pokračujeme dál. Na nějaké suvenýry ani památky není čas. Když vyrážíme vikingovat, táta nás nabádá, ať bereme jenom užitečné věci. A možná právě proto jsem se rozhodl tohle všechno napsat. Je to něco jako suvenýr, který si s sebou můžu nosit v kapse. Ale to sem teď nepatří.

Takže tvoje fotografie...

Tvoje fotografie byla rozhodně památka. Pro někoho jsi něco znamenal, i když jsi ten někdo byl možná jenom ty sám. Našel jsem tě pod kulečnickovým stolem. A to, jak jsem tě objevil, bylo hodně zvláštní a tajuplné, a protože fotografie moc místa nezabere, odnesl jsem si tě s sebou a teď žiješ mezi listy sešitu, do kterého tohle všechno píšu, a dokud si to někdo nepřečte, budeš nejspíš pořád moje tajemství.

Už jsem v tom pokoji s kulečnickovým stolem byl, když jsme ten dům navštívili poprvé. Stůl zaplňoval skoro celou místnost a byl přikrytý povlakem proti prachu, který už se v rozích začínal rozpadat na cáry, zřejmě v něm ta stovka let, kdy musel nést svou vlastní váhu, nadělala díry. Povlak jsme stáhli a proháněli jsme pestré koule po bledě zelené hrací ploše, pokoušeli jsme se je dokutálet do kapes. Kdysi tam byly i takové tyčky, kterými se do koulí strkalo, ale teď už byly stojany, v nichž stávaly, prázdné. Líbilo se mi, jak plynule se koule pohybují, i zvukné fuknutí, když do sebe narazily. V našem světě, kde se žije ze dne na den a všechno je různě zflikované a záplatované, jen máloco funguje takhle hladce a čistě. Nalevo od stolu byla vysoká stěna knih a v pravém úhlu k nim okno zakryté okenicemi. Při minulé návštěvě už jsem si ty knihy prohlížel, teď jsem byl ale starší, a tak jsem se sem vrátil, abych zjistil, jestli moje odrostlejší já nenajde nějaké čtení, které mi třeba minule nepadlo do oka.

Okenice se zasekly a nešly otevřít. Mohl jsem je sice vypáčit, aby tam vznikla alespoň malá mezírka, ale neudělal jsem to. Díky tomu, že dovnitř nepronikalo světlo, byly tyhle knihy v bezpečí, a já věděl, že pokud bych okenice otevřel násilím, bylo by pak těžké je zase zavřít. Panty můžou zrezivět, a když se nezničí panty, vezmou za své šrouby, staré dřevo shnije a už je neudrží. A tak jsem místo toho vytáhl křesadlo a zapálil si olejovou lucernu. Jenže pak jsem křesadlo upustil a ono se zakutálelo pod kulečnickový stůl.

Při našich dřívějších návštěvách v domě jsme tě nenašli kvůli všem těm krabicím. Někdo pod kulečnickový stůl naskládal hromadu krabic s korkovými dlaždicemi a úplně jimi ten prostor vyplnil. Byly to tytéž korkové dlaždice jako ty, které se odlupovaly z podlahy v kuchyni o kus dál po chodbě. Předtím jsme si ale nevšimli, že jsou krabice narovnané jenom pod okraji stolu, že je mezi nimi volný prostor, něco jako čtvercová jeskyně, pokoj ukrytý v jiném pokoji. Já to tajemství objevil proto, že se mi křesadlo zakutálelo do úzké škvíry mezi dvěma krabicemi a já jednu odsunul, abych se k němu dostal. Lucerny

na rybí tuk vydávají víc zápachu než světla, ale já ve slabé záři, která vycházela z té moje, uviděl, že prostor mezi krabicemi kdysi někdo využíval jako jakousi skrýš. Mou pozornost upoutal odraz plamínku z lucerny na skleněných nádobkách naproti, byly to sklenice se zbytky svíček. Staré svíčky hoří lépe než ty, které vyrábí Bar, a tak mě hned napadlo, že bych je sebral a porozhlédl se, jestli tam nejsou i nějaké nepoužité. Takže jsem se vsoukal pod stůl – a takhle jsem tu tajnou komnatu našel.

Někdo tu spával, muselo to být hrozně dávno. Na zemi ležel rozbalený spacák a taky deky a polštáře, vnitřní stěny skrýše tvořené bednami s dlaždicemi byly lemované knihami a konzervami a krabičkami s léky. Pod deskou kulečnickového stolu byla kolem dokola připevněná šňůra se žárovíčkami, taková ta světýlka, co jste si je věšeli na vánoční stromky, jak jsem to viděl na starých obrázcích. Jenže tahle samozřejmě nebyla rozsvícená, a už nikdy nebudou. Říkal jsem si, jak tenhle prostor asi vypadal, když žárovíčky svítily – zřejmě byl útulný, veselý a možná i trochu magický. Zespodu na desku stolu, která byla břidlicová, někdo přilepil pár korkových dlaždic, takže skrýš získala ozdobný strop, střechu a zároveň i nástěnku. A ta nástěnka byla pokrytá fotografiemi a kresbami.

Možná to bylo právě kvůli té šňůře žárovíček, které už nikdy nikdo nerozsvítí, ale najednou jsem si uvědomil, že bych chtěl vidět, jak to místo vypadalo, když ho osvětlovalo něco jiného než moje čadící lucerna na rybí tuk, a proto jsem zapálil pár pahýlků svíček a lehl si na pomačkaný spacák. Cítil jsem, jak se pod mou vahou jeho syntetická výplň rozpadá v prach, a vtom jsem tě uviděl. Na fotografii umístěné přímo nad polštářky. Ať už na tom místě spal kdokoli, musel jsi být to poslední, na co se díval, než zhasl světýlka, a to první, co uviděl ráno po probuzení. Ale možná, žeš tam spával ty sám. Možná to byla tvoje skrýš. Ale ať už to bylo jakkoli, byl jsi pro někoho důležitý. Někdo tě miloval. Možná tě i oplakával. Nebo jsi byl slavný. Nebo oboje.

Na fotografii děláš na pláži hvězdu a vedle tebe poskakuje nějaká holčička, bezesporu tvoje sestra. Je jasný, slunečný den. Jste si s tou

holčičkou hrozně podobní, i když je menší než ty. Snímek vás oba zachytil přímo na vrcholu skoku, jste zamrzlí v čase mezi pískem a oblohou, ruce a nohy doširoka roztažené, v očích se vám radostně blýská. Díváš se přímo do objektivu. A ona se dívá na tebe divokým, šťastným pohledem, který je tak ohnivý, až mě bolí se na to dívat. A z druhé strany máš vedle sebe krátkonohého teriéra, i ten skáče a dívá se ti do obličej, tlamu otevřenou v úsměvu nebo zaštekání. A stejně jako si někdy říkám, že jsi mi hodně podobný, mi připadá povědomá i ta holčička. Když přimhouřím oko a zapojím představivost, podobá se Radosti, jak by asi mohla v tom věku vypadat. Snad právě proto jsem si tu fotografii odnesl. Protože samozřejmě žádný snímek své kdysi starší – a teď už navzdory mladší – sestry nemám. Snad jsem si myslel, že by mi to mohlo pomoci si ji uchovat v paměti, až ještě vyrostu a do hlavy se mi natlačí víc vzpomínek, které zaplní místo, jež kdysi patřilo jen nám dvěma. Nebo je možná ta mírná podoba tím pravým důvodem, proč tohle všechno píšu právě tobě. S jistotou vím jen jedno, že jsem nikdy neviděl fotografii, která by ve mně probouzela takový pocit štěstí a zároveň tak obrovský smutek. A to i bez té holčičky – tak totiž ta fotografie vypadá, když je přeložená, aby se mi vešla do sešitu, jste na ní jen ty a tvůj pes jakožto poslední šťastné bytosti na konci světa, předtím, než začalo Potom.

Ale možná ti o svém životě píšu spíš proto, že lidé, s nimiž bych si o těch věcech mohl povídat, jsou pryč nebo se mnou už nemůžou mluvit. Táta říká, že moc přemýšlím. A prý se moc ptám. A jsem pak z toho, že nedokážu získat odpovědi, nešťastný. Nevím, jestli je to pravda. Ale vím, že on tohle vyptávání nesnáší. Jako by ho skutečnost, že nezná odpověď, o něco připravila. Jenže já chci jenom informace, nepožaduju po něm, aby přijal zodpovědnost za něco, co ho tolik přesahuje a co nemůže nijak ovlivnit. A vůbec, proč tedy on sám, když zrovna nepracuje nebo nehraje na housle, sedí s hlavou skloněnou nad nějakou naučnou knihou – nehledá snad i on odpovědi?

A to byla druhá věc, kterou jsem si z té tajné komnaty odnesl. Knihy. Ať už si tam tu skrýš vybudoval kdokoli, měl po celé délce

jedné stěny vyrovnané knihy, a já se poté, co jsem chvíli ležel na zádech a díval se na fotografie nad sebou, přetočil na bok, a zaměřil pozornost na ně. Několikrát jsem tu řádku hřbetů přejel pohledem tam a zpátky, pak jsem si začal knížky náhodně vybírat a pročetl jsem si povídání na obálce. Nebyly to praktické knihy, historická pojednání ani technické příručky, které nás nutí číst táta, aby všechny ty důležité vědomosti nebyly zapomenuty. Tohle byla beletrie, smyšlené příběhy. Trvalo mi několik minut, než mi došlo, že všechny ty knihy mají něco společného, ale když jsem si to konečně uvědomil, byl to pro mě další šok, překvapení hraničící se vzrušením, ačkoli mi není jasné, proč by mě to vlastně mělo tak uchvátit. Všechny ty knížky totiž pojednávaly o imaginární budoucnosti, v níž se váš svět, tedy naše Předtím, rozpadl. Všechny popisovaly moji současnost, tedy Potom, a napsali je lidé, kteří o tom, jak to bude ve skutečnosti vypadat, nic nevěděli.

Nacpal jsem si většinu těch knih do batohu a na půdě našel ještě jednu tašku, kam jsem uložil zbytek. Táta s Fergem se mě pokoušeli přemluvit, abych je tam nechal, ale měli dobrou náladu, protože na starých větrných generátorech objevili dva funkční náhradní díly, a navíc je potěšily ty tři a půl krabice starých svíček, které jsem pod kulečnickovým stolem našel. O tajné skrýši jsem jim ale neřekl, a když jsem vylezl ven, přisunul jsem tu krabici s korkovými dlaždicemi zase nazpátek, takže pokud to byl tvůj tajný úkryt, zůstává tajný i nadále. Tedy alespoň pokud já vím.

Toho roku na podzim jsem si všechny ty knihy přečetl, některé dokonce dvakrát (tehdy jsem taky začal té tátově posedlosti technickými příručkami a vědeckými pojednáními říkat „liebowitzování“, bylo to podle románu nazvaného *Chvalo zpěv na Liebowitze*, ve kterém se v katastrofické vzdálené budoucnosti pokoušejí mniši zrekonstruovat celý svět z elektronické příručky nalezené v poušti). Četl jsem je v naději, že v nich najdu nějaké dobré nápady, ale přineslo mi to jen noční můry a podivný smutek, který mi poznamenal mysl na několik týdnů.

Vím, že člověk nemůže pociťovat nostalgii po něčem, co ve skutečnosti nikdy nepoznal, ale nějakou podobnou touhu ve mně ty knížky probudily. Tátovi se to, že je čtu, ani trochu nelíbilo. Považoval je za nejzbytečnější věc na světě, přežitá proroctví, která se stejně nenaplnila. Ale mně se líbily. A líbí se mi pořád. Možná nepopisují přesně život po konci světa, ale když se na ně člověk při čtení dívá obrazně řečeno tak nějak ze strany, zjistí, že mu říkají docela hodně o tom, jak to bývalo Předtím. Že jsou jako odpovědi na otázky, které jste neměli možnost položit, protože jste toho nevěděli dost. Ovšem kdybych něco takového řekl před tátou, jenom by se ještě víc rozzlobil. Minulost je pryč, říkává. Máme jenom přítomnost a užitečné jsou pro nás jediné ty odpovědi, které nám pomůžou přežít do budoucnosti.

KAPITOLA 4

Cestovatelovy příběhy

Neznámý s rudými plachtami se nám představil jako Brand.

Měl s sebou brašnu. Byla natolik těžká, že mu její váha, když šel do kopce kolem sušáků ověšených rybami, stahovala rameno dolů. Ve vzduchu byl cítit déšť, ale pršet ještě nezačalo, na chvíli jsme se zastavili a vychutnávali si na lavičce před hlavním stavením poslední paprsky večerního slunce. Náš návštěvník si brašnu opatrně položil k nohám a vděčně přijal hrnek vody z potůčku.

Dobrá voda, pochválil ji. Čistá a studená.

Zadíval se na tresky a makrely na sušácích na ryby.

Jestli máte nějaké ryby, které byste mohli postrádat, můžu je s vámi za něco vyměnit, navrhl.

Máme všechno, co potřebujeme, prohlásil táta.

Měnič napětí k tomu vašemu generátoru ale nemáte, zašklebil se návštěvník. Ale k tomu se kdyžtak ještě dostaneme zítra. Vaši přátelé na Lewisu mi řekli, že máte problémy.

Táta vypadal, jako by nad ním náš návštěvník už teď získal převahu při uzavírání obchodu, o který on sám ještě ani neprojevil zájem. Jenže s tím měničem to byla pravda. Náš generátor fungoval dost podivně a táta měl dojem, že to bude měničem napětí, a už zhruba rok si popuzeně stěžoval, že budeme muset někam vyrazit pro nový.

Hm, řekl teď. Dnes večer se s námi najeďte. Obchody probereme zítra. Máme čas.

Podle mých omezených zkušeností se táta těch pár návštěvníků, kteří se u nás jednou za čas objeví, ptá vždycky na dvě věci. Setkali se ještě s někým dalším? A chystají se ti lidé k nám? Nikdy mi nebylo jas-

né, jestli tyhle jeho otázky pramení z naděje, nebo ze strachu, i když skutečnost, že jsme se sami nikdy nikoho hledat nevydali, napovídá, že to nejspíš bude ta druhá možnost.

Než jsem se narodil, vyrazili máma s tátou jednou na pevninu, propluli podél několika ostrovů na řeku jménem Clyde. Vyjeli s jednou lodí a vrátili se se čtyřmi, každý kormidloval svou vlastní a v závěsu měl ještě jednu menší, a všechny ty lodi byly naložené spoustou věcí, s nimiž jsem já pak vyrůstal. Z téhle výpravy vlastně pochází i moje loď, ta, kterou přivlekla máma. Dlouho jsem si myslel, že si ji mezi ostatními vybrala proto, že se jmenovala *Sladká naděje*. Táta mi ale později vysvětlil, že ji vybrali proto, že ze všech plachetnic, které tehdy v té hromadě vraků v dávno opuštěném přístavu vydrancovali, tahle po otevření poklopu do podpalubí nejméně páchla.

Dvakrát se taky vypravili posbírat, co se dalo, do vyliďněného města, které kdysi neslo jméno Glasgow, ale pak už se tam nikdy nevrátili. Ferg se jednou zeptal proč, ale táta mu řekl jenom tolik, že tam bylo něco, co ani jeden z nich nedokázal pořádně vysvětlit, vysávalo to z nich energii a vyvolávalo to v nich hlubokou sklíčenost. A prý to bylo tak silné, že se už nedokázali přimět, aby se tam vydali znovu, bez ohledu na to, jak bohatá kořist tam ještě byla. Máma mi v jedné z mých vzpomínek z doby, kdy ještě mluvila, vyprávěla o obrovské knihovně, na kterou tam narazila, kilometry regálů s knihami a dveře dokořán. Několik nocí tam přespávali, bezpečně se utábořili v knižní pevnosti. Než odešli, máma zavřela dveře, aby dovnitř nelezly kočky a lišky, a pak taky říkala, že tohle bylo to jediné, co by ji snad ještě někdy mohlo zpátky do města nalákat. Dokud ještě uměla číst, knihy milovala, zvlášť různé příběhy, a nejspíš to předala i mně.

Táta tedy položil našemu hostovi ty své dvě tradiční otázky a Brand odpověděl, že ano, ale ne mnoho, a že se zdá, že je jich rok od roku méně, a ne, sem že se nikdo nechystá.

A potom nám začal vyprávět o sobě, ani jsme ho nemuseli nijak zvlášť pobízet. Byl dobrý vypravěč. Hluboký hlas a nenucený úsměv

nás pomalu a nenásilně vtahovaly do děje, bylo to natolik jemné, že si člověk ani neuvědomil, že se chytil, dokud se mu do očí nezabodl pronikavý pohled, a dokonce i pak to spíš vzbuzovalo dojem, že se s námi Brand dělí o nějakou veselou příhodu, nějaký vtip. Vůbec to nepůsobilo jako návnada.

Zato jako návnada působila lákadla, která jen tak mezi řečí vytahoval z brašny a rovnal na trávě k našim nohám, jako by za tím nebyl jiný úmysl než najít něco, co hledal na dně brašny. Brzy měl kolem sebe rozložený vějíř zajímavých předmětů, jako třeba nože a dalekohled a lékařničky – všechno to vypadalo vojensky –, dvě příruční vysílačky na kliku a taky plechovky a láhve, o kterých by nám, pokud bychom se rozhodli, že se ho na to zeptáme, bezpochyby prozradil, co je uvnitř.

Vím, že to tu někde je, prohlásil, když jakoby nic položil na zem další poklad a zapátral rukou hluboko v bezedné brašně.

Dívali jsme se nad jeho skloněnou hlavou jeden na druhého, ale naše pohledy neprozrazovaly nic jiného než zaujetí. V tom tátově nebyl ani náznak varování. Asi nejvíc se k vyjádření nějakých výhrad k našemu hostu přiblížila Bar, když se na mě podívala a nakrčila nos.

Věděl jsem, co tím myslí. Ten člověk jinak voněl. Ne že by páchl, prostě voněl jinak než my.

Když byl svět ještě plný lidí, voněli jste všichni stejně? Nebo jste se od sebe vůní lišili? Ze starých fotografií vím, jak takový dav vypadal, netuším ale, jak byl cítit. A dokonce ani jak zněl. Tohle mi často vrtá hlavou. Spojily se všechny hlasy v jeden hlasitý zvuk, podobně jako tukaní kamínků na oblázkové pláži splyne se šuměním a pleskáním mořských vln? Takhle nějak si to představuju, jinak by asi člověka všechny ty miliony hlasů, které by v jediném okamžiku slyšel a dokázal rozlišit, dohnaly k šílenství. Na druhou stranu to tak možná bylo. Ale zpátky k mému vyprávění. Brand nakonec v hlubinách brašny našel, co hledal, a se spokojeným zabručáním to vytáhl ven. Byla to protáhlá láhev z čirého skla. S úsměvem ji podal tátovi.

Dárek pro hostitele, řekl.

Připojil ale varování. Že prý máme být opatrní. Je to silné pití, a když se ho vypije moc, je člověk mimo. Táta mu se smíchem odpověděl, že o alkoholu víme svoje, protože si vyrábíme vlastní vřesové pivo a medovinu. Tahle láhev ale pocházela z Předtím a uzávěr byl neporušený. Uvnitř byla jakási víceméně čirá tekutina, která trochu připomínala vodu z rašeliny, a třebaže papírová etiketa dávno odpadla, kolem hrdla láhve byla stále patrná vyražená písmena hrdě hlásající „AKVAVIT“.

Neotevřená láhev z dávné minulosti je dnes velká vzácnost. Koneckonců v době populační imploze bylo na světě hodně smutku a bylo ho potřeba v něčem utopit. Brand ale kolem svého dárku mnoho rozruchu nenadělal. Prý má ještě další láhve, tvrdil. Daleko na severu narazil na vojenskou loď uvízlou na mělčině, možná bývala norská. Našel v ní spoustu neotevřených beden s konzervami s jídlem – všechny byly poznamenané stářím – a zásoby léků a zdravotnického materiálu. A taky akvavit. Spousty. Je to dobré pití, dodal, ale chutná po nějaké bylince. Možná po kopru. Člověk to nečeká, ale jakmile si na to zvykne, není to špatné.

Začalo poprchávat, a tak jsme se přesunuli dovnitř. Pomohli jsme našemu hostu nanosit obsah jeho brašny do domu. Znovu ty věci rozložil na koberečku před krbem. Pak táta otevřel láhev a já a Bar jsme připravili večeři, podusili jsme v jednom hrnci nasolené tresky a brambory. Všichni jsme se napili, tedy až na mámu, která jako obvykle jen tiše seděla u komína. Z našeho zrzavého návštěvníka nespouštěla oči. Což bylo pochopitelné, protože byl nový, a ona nových věcí moc nevidala. Nevypadala ale ani tak zaujatě, jako vyděšeně. Táta Brandovi vysvětlil, že se kdysi dávno zranila, a Brand kývl hlavou směrem k ní a s úsměvem pozvedl skleničku.

Na paní domu, připil jí. *Skól*.

Z alkoholu jsem se zakuckal. Měl jsem pocit, jako bych polykal oheň, a ze všeho nejdřív mě napadlo, že nás Brand nejspíš otrávil, on však do sebe vzápětí hodil obsah své skleničky a zašklebil se na mě.

Ohnivá voda, poznamenal.

Ano, přesně tak to chutnalo, hrálo to zevnitř. Odkášlal jsem si a přikývl.

Je to něco ještě lepšího, rozhlédl se po nás táta. Je to cesta časem. Dlouho bylo ticho. Nebylo mi jasné, co tím chce říct.

Právě jsme ochutnali minulost, poznamenala Bar.

Přesně tak, přikývl Brand. Taky mě to vždycky, když se akvavitu napiju, napadne. Tohle lidi kdysi rádi pili. Takhle chutnalo Předtím.

Bylo to hořké. Ostré. A ani trošku sladké, říkal jsem si v duchu, ne jako medovina, kterou si sami vyrábíme.

Cestování časem však nebyl jediný kouzelný dar, který jsme od Branda onoho večera, kdy s námi ten nerovný obchod uzavřel, dostali.

V rukávu měl ještě jeden trik, ten byl sladší, a díky tomu jsme se samozřejmě právě na něj nechali nachytat. A jako tomu bylo se vším, co Brand dělal, i tohle bylo tak dokonale zabalené do příběhu, že se nedalo dost dobře rozeznat, kde se skrývá nebezpečí.

Vyprávěl nám, že pochází z rodiny, která žila na opačné straně pevniny a o něco víc na jih. Ostatní členové rodiny, jeho otec a dvě sestry, však onemocněli a zemřeli, už je to dávno. A on je od té doby pořád na cestách.

Překvapilo nás to, protože jsme brali jako hotovou věc, že na pevnině už nikdo nežije. Taky že teď už ne, ujistil nás. Tedy alespoň pokud on ví, tak ne, on a jeho příbuzní však přebývali na jihovýchodním pobřeží, v divočině plné rákosí a vody. Říkalo se tam tomu Broad či Broads a bylo to tam jinak liduprázdné, nikdo cizí se tam nikdy neobjevil, takže si připadali v bezpečí – až najednou v bezpečí nebyli. Bydleli ve velkém domě na plochem ostrově u ústí řeky, z obou stran bylo na pevnou zem natolik blízko, že se tam dalo doplavat, neusadili se jako my až na samém kraji světa odříznutém vlnami od všeho ostatního.

Podle Branda byl jeho otec „kutil“, jak tomu sám říkal, rozuměl starým strojům a uměl vyrábět a spravovat mechanická zařízení. Jeho silná stránka byla „frankensteinování“, dodal Brand a vysvětlil nám,

že Frankenstein byl podle starých bájí monstrem stvořené z kousků lidského těla. Neřekl jsem mu, že se mýlí, ani že jsem tu knihu četl a vím, že Frankenstein byl ve skutečnosti ten bláznivý doktor, který netvora vyrobil. Brand tím chtěl prostě říct, že jeho otec dokázal šikovně dávat dohromady staré stroje, které měly jen jednu funkci, a spojovat je s jinými, takže společně dělaly něco nového. Například za pomoci vodní turbíny nalezené na pevnině sestrojil čerpadlo poháněné přílivem, jež z hlubokého vrtu na ostrově pumpovalo na povrch vodu. Viděl jsem, jak se tátovi při tomhle vyprávění rozzářily oči. Ko-neckonců teď, když už se nic nového nevyrábí a my musíme veškerou techniku nějak poslepovat ze starých součástek, které ještě nestačily zrezivět, „frankensteinujeme“ všichni. Brand se to od svého otce naučil, ale poté, co všichni umřeli, na ostrově nezůstal. Odjel a vydal se na moře, prý hledat další lidi.

Vysvětlil nám, že mapuje místa, kde ještě někdo žije, a že je také cestovatel a obchodník, ovšem vzhledem k tomu, že se s nějakými lidmi setká jen velmi zřídka, se obchodem neživí, ale hlavně rybaří a sbírá různé věci. S námi ale chtěl uzavřít obchod, a i když mluvil o nasolených treskách a zelenině a dalších potravinách, které bychom mohli postrádat, všiml jsem si, že mu pohled neustále zalétá k našim psům. A obzvlášť k těm mým. Jip a Jess ho zaujali, to mi bylo jasné hned od začátku, ačkoli pravda je, že to dával otevřeně najevo a nijak to neskrýval. Sedl si k nim na bobek a hladil je, přitom jim poodtáhl pysky, aby jim viděl do tlamy. Ti dva na první pohled vypadají, že jsou dost malí, ale pod vši tou srstí mají dlouhé čelisti a pořádné zuby. Brand uznale pokýval hlavou.

Vsadím se, že to budou dobří lovci, podíval se na tátu. Táta ukázal na mě.

To jsou Grizovi psi. A máte pravdu. Ti dva jsou postrach králíků.

Což je fakt, protože jestli Jip a Jess mají nějakou chybu, tak tu, že králíky vnímají jako zvláštní výzvu, a pokud dostanou sebemenší příležitost, klidně by je lovili celý den. Na našem domovském ostrově

ovšem žádní králíci nejsou, a co jsem na světě, tak tu ani nikdy nebyli, ale na Sanday a Severním a Jižním Uistu je teď, když odtamtud zmizeli lidé, pár míst, kde se to jimi jenom hemží. Jip a Jess museli tuhle posedlost zdědit po svých rodičích – jejich matka Freya se jednoho dne pustila za králíky někam do dun a už se nevrátila, i když jsme ji dlouho zoufale hledali. A jejich otec Wode je teď už tak starý, že se hýbe ještě míň než máma, které spí celé dny u nohou, ale kdysi králíky taky vesele vraždil. Kdykoli máme namířeno na velké ostrovy, Jip a Jess začnou vzrušeně kňučet, už když jsme pár kilometrů od cíle, a jakmile přistáváme, vždycky jsou z lodi venku první a ženou se po břehu do dun, kde se králíci rádi vyhřívají na sluníčku. Jediná kořist, již pronásledují s ještě větší posedlostí než králíky, jsou krysy – a že je jich v opuštěných domech spousta. Králíky jako by ti dva lovili pro zábavu, honí je sem a tam přes písek a trávu s jakousi spokojenou vražednou bezstarostností, ovšem krysy, to je něco osobního, vnímají je jako jakousi temnou urážku, a když je pronásledují, je to bezesporu válka a rozhodně ne žádná hra. Kdykoli jsme vstoupili do nějakého opuštěného domu, poslali jsme je vždycky napřed, aby to tam od krys vyčistili.

Brand dál psy hladil a přitom se nám svěřoval, že je na cestách už čtrnáct let, hledá další lidi a poznává svět. Vypravil se na Balt a prozkoumal skandinávské fjordy, potom obeplul opuštěné evropské pobřeží až na jih ke Gibraltaru a pokračoval k břehům Afriky. Po Středomoří se neplavil, ale dostal se celkem dost daleko po některých splavných řekách, které protkávají pevninu. Zaujatě jsme se nakláněli dopředu, když nám vyprávěl o tom, co viděl a neviděl, například o těch třech rodinách, které žily společně v obrovském starém domě na stockholmském souostroví, hrstce miniaturních ostrůvků kolem starého hlavního města Švédska.

Když jsem je viděl poprvé, považoval jsem je za přízraky, poznamenal. Jako by si navzájem z oka vypadli – měli bledé oči, světlou pleť a jemné, téměř bílé vlasy připomínající chmýří suchopýru.

Dodal, že tamní ženy byly velmi krásné, ale že ho svým způsobem děsily – a nejen kvůli té značné fyzické podobě, která nyní mezi členy oněch tří rodin panovala. Říkal, že se ještě k tomu trochu až moc usmívaly, a dál už to nerozváděl. Nijak ho nemrzelo, když od nich odjížděl, a ani mu nevadilo, že si odtamtud odvážel jen pár podivných vzpomínek a zvyk říkat při přípitku *skól*.

Vyprávěl nám i o tajuplné plachetnici, která se jednoho kalného dne za bezvětrí objevila v Severním moři, a jen co ji pozdravil, zase rychle odplula a zmizela za valem mlhy a on už ji nikdy neviděl. Proběhlo to prý tak rychle, až to skoro považoval za halucinaci, dokud jeho dosud nehybnou loď za pár minut nerozhoupala zářová vlna onoho záhadného plavidla, které jako by – což bylo ještě záhadnější – plulo naprosto nehučně na nějaký vlastní pohon, protože v tu chvíli nefoukal vítr, který by mohly plachty zachytit.

Brand také proplul Lamanšským průlivem a pak se vydal proti proudu Seiny. Našel nejen vypálenou Paříž, ale ještě předtím, u ústí řeky, objevil něco, co se ze všeho, co kdy viděl, nejvíc podobalo vesnici – pět nebo šest rodin, které žily podobně jako my, z rybolovu a zemědělství.

Ti se mi moc líbili, dodal. Říkal jsem si, že se tam jednoho dne, až už budu mít cestování dost, vrátím, naučím se jejich jazyk a budu tam s nimi žít.

Jenže když se tam za dva roky cestou na sever po velké výpravě do Španělska a pak do Afriky vrátil, byli ti lidé pryč.

Nebylo tam po nich ani památky, pokrčil rameny. A jejich pole byla tak zarostlá, že to vypadalo, jako by tam snad ani nikdy nebyli. Jako bych si je jenom vysnil.

Afrika, ozvala se Bar. Bylo tam vedro?

Neustále, přikývl Brand.

Já bych cestovala hrozně ráda, prohlásila Bar a tátův významný pohled nebrala na vědomí. Prostě jenom zjistit, jak to vypadá jinde.

A pak se Brand zvedl a řekl, že si potřebuje zajít ven a vyčurat se, a já mu tak spěchal ukázat budku, kterou používáme jako latrínu, že jsem se div nepřerazil o ty věci rozložené po zemi. Ve skutečnosti jsem ale tak pospíchal proto, aby nevyšel ven jako první, protože to by tam mohl potkat Ferga, o němž jsem věděl, že stojí kousek od pootevřených dveří, aby slyšel, o čem je řeč.

Sledoval jsem, jak bratr mizí z dohledu, a ve snaze dopřát mu trochu víc času jsem se u dveří zastavil a předstíral, že kýchám, pak jsem vyšel do slábnoucího večerního světla a ukázal našemu hostu, kde stojí venkovní záchod. Vítr se mezitím utišil a přestalo pršet.

Tamhle, řekl jsem.

Brand se na tu vysokou budku podíval. Mezi ostatními budovami, které byly nízké a kamenné, působila jako pěst na oko.

No teda, zašklebil se. Ještě žes mi to vyšel ven ukázat. Sám bych to v životě nenašel.

Napadlo mě, že jsem v něm možná vzbudil podezření, jeho úsměv však britkost té poznámky otupil. Sledoval jsem ho, jak jde přes nízký vřes ke kadibudce, a všiml jsem si, že se za chůze neustále rozhlíží po ostrově. Tehdy jsem si říkal, že zřejmě ví, že ho někdo pozoruje.

Když uvážím, co se stalo pak a jak se to stalo, už si tím tak jistý nejsem. Ale nakonec to nedopadlo o nic lépe.

KAPITOLA 5

Marmeláda

Treska se zeleninou lákavě voněla, hovor u stolu byl živější a vzrušení z toho, že si můžeme popovídat s někým novým, dodávalo celému jídlu slavnostnější ráz. My si tady ještě pořád na různé svátky potrpíme, protože táta tvrdí, že je zapotřebí nějak vymezit běh času a střídání ročních období, a tak slavíme narozeniny a letní slunovrat a vánoční hody, ačkoli už nemáme náboženství, které by k tomu patřilo. Bylo mi líto Ferga, že musí být venku, schovaný a na stráži. Pokukoval jsem po tátovi, čekal jsem, kdy se obměkčí a vyhlásí, že má ještě jednoho syna, který se má každou chvíli vrátit, což by byl pro Ferga signál, aby ještě chvíličku počkal a pak ve vši nevinnosti vešel do dveří a připojil se u ohně k nám pěti. Ale táta to neudělal.

Všiml jsem si, že se na tátu tázavě dívá i Bar, a viděl jsem, jak nepatrně zavrtěl hlavou. Za pár minut vstala, obešla Branda a vzala si hrnec s jídlem. Poznamenala, že ve své porci neměla skoro žádnou tresku, jen samé brambory. Zrovna jsem byl s Brandem zabraný do rozhovoru, ale viděl jsem, že Bar otevřela menší okno ve stěně a nenápadně podala misku ven do tmy.

Omlouvám se, řekla, když se Brand otočil, protože ucítil na zátylku závan chladného vzduchu. Je tady trochu dusno.

Nic proti čerstvému vzduchu a troše vánku v zádech, pokrčil rameny. Jsem na moři už tak dlouho, že když uvíznu příliš dlouho v nějakém domě, začnu být jako na trní a mám takový ten pocit, že musím hned pryč. Už vůbec nedokážu spát na pevné zemi. Potřebuju, aby mě moře kolébalo, dokud neusnu.

Táta seděl vedle mámy a krmil ji tak jako vždycky, střídavě dával jednu lžici jí a jednu sobě. Bar seděla vedle mámy z druhé strany a otírala jí bradu, když jí na ni stekla trocha omáčky. Pro mě byla tahle scénka něco tak normálního, že mě do té doby vůbec nenapadlo, že by to někomu mohlo připadat divné a že by ho ten pohled mohl přivádět do rozpaků. Ovšem pochopitelně jsem za celý svůj život o tom, co by si o nás a našem způsobu života mohl myslet někdo cizí, uvažoval jen zřídkakdy, protože cizích lidí bylo tak hrozně málo.

Zdálo se ale, že Branda pohled na dospělou ženu, kterou někdo krmí jako malé dítě, vyvádí z míry. Odvrátil pohled a uviděl hromadu knih naskládaných u stěny. Přistihl mě, že ho pozoruju, a tak se mě zeptal, k čemu ty knihy jsou, a pak jsme si o nich začali povídat, jako by chtěl svým způsobem poskytnout mámě trochu soukromí, protože si očividně myslel, že ho potřebuje. Když jsem mu vysvětlil, že jsou to moje knihy a že v nich jsou jenom příběhy a nic, co by někdo mohl považovat za užitečné, začal se mě vyptávat, co mám rád a proč. Bylo to pro mě něco úplně nového, mít někoho, kdo by se mě ptal vyloženě na mě, a možná právě proto jsem s ním mluvil tak otevřeně a s ledasčím se mu svěřil. Pověděl jsem mu, že nejradši čtu o apokalypsách a dystopiích, protože je vždycky zajímavé sledovat, jak si Předtím představovali, co bude Potom. Prý neví, co znamená slovo dystopie, a tak jsem mu to vysvětlil. Potom se mě zeptal, který z těch příběhů mi připadal nejděsivější, a já se ani nemusel nijak rozmyšlet a rovnou jsem mu pověděl o knize pojmenované *Cesta* o otci a synovi, kteří putují přes zemi, jež je podle mě nejspíš Amerika. Od samého začátku mi bylo jasné, že to prostě nemůže dobře dopadnout, a taky že ne. Děj jsem Brandovi převyprávěl a on pokýval hlavou, jako bych řekl něco úžasné moudrého, ačkoli jsem jenom stručně shrnul základní obsah knihy, kterou jsem kdysi četl.

Možná zrovna takhle to tehdy na samém konci v Americe opravdu bylo, poznamenal. Možná po Výměně zůstalo na světě dost energických starých darebáků, kterým stálo za to takovou hrůzu rozpoutat.

Doufám, že ne, zavrtěl jsem hlavou. A myslel jsem to vážně, protože ta kniha ukazovala budoucnost, v níž by neměl být nucen žít nikdo. Dokonce ani ti, kdo byli natolik velcí blázni, že se stali součástí Omezené výměny.

Po zmínce o Výměně znovu zbystřil pozornost i táta, a díky tomu – a taky díky skutečnosti, že máma už byla najedená – se do hovoru opět zapojili všichni u stolu a Brand se zeptal, co se o tom všem doneslo nám. Táta odpověděl, že nikdo neví, kdo to začal, a že všichni zúčastnění, tedy ti, kteří přežili, tvrdili, že za všechno můžou ti druzí. To se ve světě ještě komunikovalo, nejspíš to bylo naposledy, co jednotlivé národy zajímalo, co si o nich myslí ostatní, pak už se všechny začaly starat jen samy o sebe. Za pět nebo deset let, dodal táta, prostě komunikovat přestaly. Brand přikývl. Zhruba tohle mu o tom pověděli i jeho otec a matka.

Bylo to asi sedmdesát let po Kastraci. Celý jeden lidský život, jak se to počítá v Bibli. Tohle vím, protože to jeden z „implozistů“ nastříkal sprejem na zeď starého kostela na Jižním Uistu a vítr ani déšť ten nápis ještě nezničily, i když s každým dalším rokem, co se tam vracíme, jsou písmena bledší a bledší:

Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak osmdesát, a mohou se pyšnit leda trápením a ničemnostmi; kvapem uplynou a v letu odcházíme.

Žalmy 90,10.

Ať už to tam nastříkal, kdo chtěl, řekl bych, že se v té době nejspíš nacházel hluboko v oné fázi života prostoupené trápením a ničemnostmi, protože ta písmena působí roztřeseně a rozhněvaně. Podle Bar je to nářek generace posledních narozených.

Tou dobou už počet lidí na zemi drasticky klesl. Táta mi ten problém předložil jako příklad z matematiky, takže ta čísla znám. V době Kastrace bylo na zemi asi 7,7 miliardy lidí. Za sedmdesát let se

jejich počet snížil na méně než deset tisíc. Když se pokouším přemýšlet o tak obrovských číslech a o tom, jak počet příslušníků našeho druhu poklesl tak prudce, jako by se zřítíl z útesu stejně strmého, jako je ten na našem ostrově, zmocňuje se mě závrať. Přesněji řečeno nás po těch sedmdesáti letech zbylo už jenom osm a půl tisíc. I když tou dobou musela být samozřejmě úmrtnost vyšší, protože se odehrávala spousta „dalších věcí“.

O pozdějších záležitostech, jako třeba o Výměně a Nepokojích či Hladomoru, toho paradoxně víme méně než o tom, co se stalo dlouho předtím, protože veškeré spolehlivé informace o minulosti čerpáme z knih, a pokud jde o dávnější minulost, tak v tomhle ohledu netrpíme zrovna nedostatkem. Ovšem po Kastraci začaly být knihy vzácnější, až vymizely úplně, stejně jako většina světové populace – jako by lidé už neměli chuť ani důvod psát pro budoucnost, když stejně žádná nebude. Anebo všechno psali jenom na internet, což byla taková pavučina elektrických sítí, které se nedochovaly. Takže skutečné příběhy těch posledních let se předávaly už jenom ústně, a i když jsou nám z hlediska času bližší, působí víc jako mýty a legendy, protože to, co se odehrávalo předtím, bylo zaznamenáno písemně jako historické události. Proto také když dnes potkáte nějaké neznámé lidi, vždycky přijde řeč na poslední dny Předtím – období, jemuž se říkalo Dlouhé loučení – a všichni si porovnávají to, co slyšeli oni, s dalšími verzemi v naději, že by jim ten nový člověk mohl poskytnout další kousek skládačky, která popravdě řečeno teď už stejně nikdy nebude úplná.

A příběhy, jež se vyprávějí v naší rodině, postrádají takovou tu ptací perspektivu, protože naši předkové pochopitelně viděli jenom okrajové části událostí a doslechli se o nich z odstupu. Navíc byli nějaký čas odříznutí od zbytku světa, tedy ne že by byli vyloženi uvěznění v lágrech, ale nebyli ani tak úplně svobodní, dokud se impozisté nerozhodli, že už nemá smysl je dál zkoumat, že se tím průběh Kastrace stejně nezvratí a že s jejich pomocí svět znovu nezalidní, když je jich jenom tak málo. A tehdy se tátovi rodiče přesunuli sem, na okraj všeho,

a drželi se mimo dosah zbytku světa, dokud to neskončilo. Podle mě je k tomu vedlo mimo jiné i dobré vychování, protože nám táta říkal, že si pamatuje, jak mu maminka vyprávěla, že se na ně a jejich mládí a plet bez vrásek implozisté, kteří už v té době všichni překročili padesátku a mířili na onen svět, často dívali takovým zvláštním pohledem, v němž se střídal smutek a závist a kromě toho – přestože ne vždycky – i potlačovaný vztek.

Otevřeli brány a nechali nás odejít, dodávala ještě babička. A ačkoli nám stále zdůrazňovali, že nám samozřejmě v odchodu nikdy nic nebránilo, už to, že si dali tu práci, aby nám tohle sdělili, napovídalo, že pravdou byl pravý opak. A tak jsme odešli a putovali jsme pořád dál, dokud nás od toho všeho nedělila pevnina a moře, a pak jsme prostě čekali, dokud to neskončilo. Táta k tomu poznamenal, že rozhodnutí přechkat to celé na ostrově nebylo zase až tak divné – a nebyla to ani žádná pošetilost.

Brand přikývl, všichni jsme si samozřejmě uvědomovali, že to bylo rozumné – v posledních předsmrtných křečích Předtím bylo cestování po souši čím dál méně spolehlivé a bezpečné.

Moře vás ovšem dostane kamkoli, prohlásil Brand. Z hlasu mu přitom zaznívalo cosi jako pýcha, jako by moře bylo něco jako jeho soukromé království. Na druhou stranu nám vyprávěl, že po něm procestoval půlku světa, takže měl možná na nějaké to sebeuspokojení nárok.

Navíc tyhle ostrovy nebyly v dobách, než pevninu zkrotily cesty, tak odlehlé, pokračoval táta. V opravdu hodně starém světě tudy vedla důležitá dopravní tepna.

Tohle nám často opakoval. Proto sem také kdysi přijel jeden z těch starých křesťanských božích lidí a vybudoval si na jih odsud, na ostrůvku Iona, který působí jako to nejodlehlejší místo na světě a o němž jsem slyšel, ale nikdy jsem tam nebyl, svůj domov. Neudělal to proto, aby před vším unikl, naopak se usídlil uprostřed rušné vodní cesty. Tenhle příběh je pravdivý. Je to součást dějin a já ji znám nejenom

proto, že je to jedno z tátových oblíbených vyprávění, ale taky proto, že jsem o tom četl, a ne jenom jednou, protože je to ve spoustě knížek, které máme.

Pak se začalo mluvit o všech těch podivných náboženských systémech a sektách a výstřelcích, které přišly v období Dlouhého loučení. Táta říká, že napřed ti největší blázni začali bláznit ještě víc, a ti, kdo měli největší klacky, ztratili trpělivost – a to vedlo k věcem, jako byla Výměna. Ta znamenala konec ropy ze Středního východu, z horkých a suchých zemí, kde teď bylo horko a sucho ještě větší. Potom, nejspíš o něco později, přišli „fanatici pořádku“, kteří chtěli mít všechny své záležitosti dokonale uspořádané, protože doufali, že by to mohlo pomoci těm, kdo třeba přežijí. Nebo jakékoli jiné formě života, jež bude na naší planetě, až tu už nebudeme my, pokud to celé skončí takhle. Ti tu po sobě zanechali projekty jako obrovské úložiště semen na Špicberkách a různé genetické banky, kterým říkali Archy, rozseté po celém světě. Zároveň ale začali budovat i věci, jako například pyramidy z aut. A přinejmenším se snažili nějak zabezpečit zastarávající jaderné elektrárny.

To se ale moc nepovedlo, alespoň ne všude, podotkl jsem, ačkoli jsem tehdy ještě netušil, co to znamenalo v praxi. Když jsem byl ještě malý a než jsem začal hodně číst, myslel jsem si, že slovo jaderný má něco společného s jádérky z jablek a oříšky, takže jsem nechápal, proč jsou ostatní něčím, co působí zcela neškodně, tak znepokojení. Až později jsem se dozvěděl, že je to naopak něco moc nebezpečného. A škodlivého. Něco, co hodně, hodně dlouho nezmizí.

Co jsem tak slyšel, byli pravým opakem fanatiků pořádku takzvaní „užívači“, pokračoval Brand. Tihle zatracení blázni si prostě řekli, že všechno spotřebují do poslední kapky, protože kdo by to sakra, až budou pryč, ještě potřeboval?

Snědli všechny koláče, pokýval hlavou táta. Chtěl tím říct, že byli tak nenasytí, že po nich nic nezbylo.

A nejspíš právě oni nakonec snědli i psy, přisadila si Bar.

Já téhle hrůzostrašné části příběhu o tom, co bylo Předtím, tak docela nevěřím, i když se Ferg dušuje, že mu máma vyprávěla, že to její máma viděla na vlastní oči. A prý je to ten pravý důvod, proč je dneska psů skoro stejně málo jako nás lidí.

To ovšem nevysvětluje, proč mezi nimi nejsou skoro žádné feny.

Někdo mi říkal, že jak se města vylidňovala, psi postupně zdivočeli a pobíhali tam ve smečkách, takže zbývající lidé dostali strach a začali je trávit, řekl Brand. Ale nevím, co je na tom pravdy.

Obě ty verze jsou ošklivé, zamračil jsem se.

I další hovor probíhal v podobně ponurém duchu, protože táta s Brandem si navzájem porovnávali, co se o minulosti tradovalo u nich doma. Shodli se, že někteří lidé si sami vzali život, většinou nějak bezbolestně a často společně, aby si ušetřili trápení a bezmocnost ve stáří, až nebude nikdo mladší a dostatečně tělesně schopný, aby se o ně postaral.

A možná prostě jenom odešli dřív, aby se pak u východu nemuseli tlačit, zopakoval jsem vtípek, na který jsem narazil v jedné staré knize. Sice mi moc nedával smysl, protože jsem žádnou tlačenicí nikdy neviděl, ale z kontextu jsem si odvodil, že to mělo být legrační. Nejspíš jsem se snažil před tím novým přírůstkem do svého světa vypadat chytře.

Brand i táta se na mě podívali, ale žádný z nich se neusmál. Pohlédl jsem na Bar a pokrčil rameny. Zvedla oči v sloup, jako bych byl malé dítě, kterému nepřísluší, aby se pokoušelo zapojit do rozhovoru dospělých.

A ti ostatní se prostě drželi při životě pevně jako přílipky, pokračoval Brand. Chtěli si počkat, aby předtím, než se odeberou do dlouhé temnoty, alespoň ještě viděli, jak vypadá armagedon.

A teď jsou všichni pryč, pomyslel jsem si, a vzápětí jsem si uvědomil, že se na mě Brand dívá, jako by mi četl myšlenky.

Poslední vlnou, tou, kterou představovali implozisté, se to zlomilo, pokýval hlavou. A tohle je Nové temno, nebo možná Poslední

temno. Pak se široce usmál, jako by chtěl rozptýlit vážnost, která vystřídalala sváteční atmosféru.

Ptala jste se, jaké to je v teplých krajích? obrátil se k Bar. Můžu vám to předvést.

Znovu sáhl do brašny, ale tentokrát už se v ní tak dlouho nepřehraboval. Po chvílce vytáhl nízkou sklenici s něčím oranžovorudohnědým. Mělo to skoro stejnou barvu jako jeho vlasy. Viděl jsem, že je to nějaká rosolovitá hmota, ne tekutina, jako předtím akvavit, protože když sklenici nahnul, tmavší pruhy v jejím obsahu se nepohnuly. Připomínalo mi to jantarový korálek, který máma nosila kolem krku, ten, jak je v něm uvězněný nějaký hmyz. Jak na nádobku zezadu svítily plameny z ohniště, vypadalo to, jako by někdo sáhl na oblohu pro kousek zapadajícího slunce a zavřel ho do skla.

To je džem? zeptala se Bar.

Něco podobného, ale ne tak docela. Je to marmeláda.

Jako ta kočka? podívala se na mě Bar. Ta z té knížky?

Bar nám totiž kdysi předčítala z obrázkové knížky o kočce Marmeládě. Když jsme byli ještě malí, Radost tuhle knížku hrozně milovala – spolu s *Řeckými mýty* to byla její nejoblíbenější. Čítali jsme si v ní tak často, že se rozpadla a držela pohromadě jen díky staré kancelářské sorce. Ani nevím, co se s ní stalo. Nejspíš ji někdo schoval, aby nám Radost pořád nepřipomínala. Nevzpomněl jsem si na ni už celá léta. Teď se ve mně při té vzpomínce něco sevřelo a začaly mě pálit oči.

Vsadím se, že tohle jste ještě nejedli, prohlásil Brand. Tedy marmeládu.

Je to z pomerančů, vystrčila Bar bradu, jak se horlivě snažila předvést svoje vědomosti.

A pomeranč už jste někdy ochutnali? rozhlédl se po nás Brand.

Zavrtěli jsme hlavou.

Je tu sice tepleji než kdysi, podotkl táta, ale na to, aby tu rostly citrusy, to pořád ještě nestačí.

Citrusy. Ani táta nechtěl, aby si někdo myslel, že toho moc neví.

Brand s lupnutím povolil víčko a natáhl ruku s otevřenou sklenicí k nám.

Takovéhle to je v teplých krajích, řekl. Napřed si je nechte proniknout do nosu.

Všichni jsme se naklonili nad sklenici a nadechli se té zvláštní vůně. Podobnou jsem do té doby nepoznal: čistá a přitom pikantní. Bylo v ní i něco ostrého, svěžího, ale přitom – a to jsem tehdy považoval svým způsobem za zázrak –, jako bych ze skleničky cítil slunce.

Chleba a máslo máte, prohlásil Brand. Takže si dáme místo moučníku chleba s pomerančovou marmeládou. Bude to můj dárek. Poděkování za vaši pohostinnost.

A pak se usmál, až se ten široký úsměv v houští rudých vousů bíle zablýskl, a zahýbal obočím, jako by pro něj celý svět byl dobrý vtíp a my všichni měli štěstí, že si ho můžeme vychutnat spolu s ním.

A taky si vás chci trochu naklonit, protože vás zítra hodlám vzít na svou loď, ukázat vám ten měnič napětí a pokusit se vás přimět, abyste mi za něj výměnou dali až příliš mnoho ryb a dalších potravin. A možná se dokonce dočkám i toho, že od vás navíc dostanu tuhle krásnou fenku.

Bar si odfrkla.

Leda přes Grizovu mrtvolu, opáčila s úsměvem stejně širokým, jako byl ten jeho.

Ale kdepak, na to nedojde, odvětil Brand. Jenom mě to tak napadlo. Ale je moc roztomilá.

Však už se tu najde něco, čím bychom vám za ten měnič mohli zaplatit – tedy pokud je to ten správný, prohlásil otec. Zdálo se mi, že jeho příkrý tón pramení z toho, že se mu moc nezamlouvá, jak se ti dva na sebe usmívají.

Vaši přátelé z Lewisu tvrdili, že ano, ujistil ho Brand. Ale však uvidíte sám. Zítra.

Nakrájeli jsme chleba, každý krajíček namazali máslem a pak na něj Brand rozetřel tlustou vrstvu oranžového rosolu.

Co je to tam za větší kousky? zeptala se Bar.

Kůra, odpověděl Brand. Sám jsem ji krájel. Vyráběl jsem to podle jedné staré kuchařky, když jsem byl ve Španělsku. Lidí jsem tam moc nepotkal, zato tam byla hrozná spousta pomerančů. V jednom polorozpadlém hotelu jsem našel cukr, tak jsem ho použil. Je to sladké, ale přitom i kyselé. I kdyby vám to nechutnalo, budete alespoň vědět, jak můžou chutnat jižní kraje.

Ohromilo mě, jak je ta chuť plná a bohatá, bylo to rafinovanější než všechno, co jsem do té doby jedl. Brand měl pravdu, marmeláda byla ostrá a přitom sladká, ale ne sladká jako med, tahle sladkost jako by vám vyplňovala celá ústa. Slunce jsem v tom ale necítil, protože když se sladká chuť dostala k zubu, který mi předtím naštlípl beran, píchlo mě v čelisti, jako by mi tam zajelo kopí.

Měl jsem pocit, jako by mě to sousto kouslo a zamrkal jsem bolestí, nikdo si toho však nevšiml, protože si všichni, každý svým způsobem, tu novou lahůdku vychutnávali. Bar se smála, táta měl zavřené oči, jako by se uzavíral před okolním světem, aby byl ten zážitek ještě silnější. Brand upíral oči na mámu.

Přeložil jsem krajíc napůl a skryl ho v dlani.

Je to skvělé, vydechla Bar. Jako by si člověk ukousl kus léta.

Chutná to stejně, jako to voní, přidal se táta. Díky. Je to fantastické.

Lepší než ta ohnivá voda, vyjádřil jsem se, protože všichni zjevně čekali, že taky něco řeknu.

No tak, dejte si ještě, pobízela nás Brand a natáhl ruku k chlebu. Jak se ta sklenice jednou otevře, chuť se rychle ztrácí. Zítra už to bude jenom nevýrazná břečka. Musíme si to vychutnat, dokud tam pořád ještě je to kouzlo!

Omluvil jsem se s tím, že se teď i já musím zajít vyčurat. Ferg pořád hlídal venku ve tmě a poslouchal nás, a než se mě mohl na cokoli zeptat, podal jsem mu svůj chleba. Zašklebil se a zlehka mě štouchl do paže, což byl jeho způsob, jak dát někomu najevo, že ho má rád.

Pak jsme zašli za dům a on si chleba snědl. Pozoroval jsem přitom jeho tvář a viděl, jak se mu po ní rozlévá blažený výraz.

Vážně to chutná jako slunce, zašeptal. Je to báječné.

Mě z toho bolí zub, pokrčil jsem rameny. Až to půjde, propašuju ti ven další chleba, nebo ti ho schovám, dokud ten chlap nepůjde spát. Tvrdí, že spí zásadně u sebe na lodi.

Doufám, že už je unavený, prohlásil Ferg a přitáhl si kabát k tělu. Protože mně už tady začíná být zima.

Nejsem si jistý, jestli mu táta už věří, podotkl jsem.

To je celý táta, povzdychl si Ferg. Ale to nevadí. Vrať se do domu, než mu začne vrtat hlavou, kde jsi.

Když jsem se vrátil, Brand se právě bavil s tátou o tom měniči a táta se usmíval, ale pak zívł a řekl, že bude lepší, když obchodní věci proberou až zítra. Bar se prokousávala druhým krajícem chleba s marmeládou a máma už spala.

Sklidili jsme s Bar ze stolu. Krajíc, který mi nechali, jsem zase přehnul a schoval do kapsy. Bar to viděla a mlčky přikývla. Bylo jí jasné, že ho schovávám pro Ferga. Nevěděla ovšem, že jsem ten svůj kvůli bolavému zubu nesnědl.

Táta znovu zívł a pravil, že je čas jít spát, a začal mámu dopravovat do ložnice. Zatřásl jí, aby ji probudil, a pak ji vedl před sebou. Brandovi řekl, ať se klidně vyspí na ostrově, Brand ale odpověděl, že si jenom ještě chvíli popovídá s Bar a se mnou a pak půjde spát na loď, jak má ve zvyku.

Bar už tou dobou taky zívala, a když jsem se s Brandem bavil o svých oblíbených knížkách a o tom, co četl on, začala klimbat a usnula u stolu vedle mě. Mluvil jsem dál a dnes už vím, že jedním z důvodů bylo i to, že mi dělalo radost nové přátelství a že pro mě byl můj nový přítel stejně exotický jako pro ostatní ta pomerančová marmeláda.

Brand mezi řečí drbal Jess za ušima a probíral se jí srstí. A ona se k němu lísala. Znovu se ve mně něco sevřelo, ale psi prostě mají vřelé

srdce, a když někomu projevují náklonnost, nemá cenu žárlit, takže jsem ten pocit potlačil a začal chystat misky na snídani. Už si přesně nepamatuju, jaké knížky jsme probírali, ale bavili jsme se o nich dost dlouho, skoro jako bychom oba čekali, až ten druhý řekne, že už je unavený, ale přitom to ani jeden z nás nechtěl říct jako první. Vzpomínám si, že jsem se Brandovi zmínil o citátu z knihy nazvané *Smrt trávy*, který mi nepřestával vrtat hlavou. Nebyl z druhé části, kde už se společnost rozpadla a lidé se začali navzájem vraždit a znásilňovat a měnili se znovu v divochy. Našel jsem ho na začátku příběhu, kde ještě nezačala umírat tráva a pšenice a obilí a nevypukl hladomor. Byla to jen jedna řádka, něco jako „děti přijely v pololetí domů ze školy a vypravily se na prázdniny k moři“. Bylo to tak hrozně jiné než můj svět Potom, tenhle svět Předtím, kde rodiče posílali děti do školy někam mimo domov. Veškeré vzdělávání, kterého se dostalo mně, a že ho bylo hodně, protože táta v rámci toho svého liebowitzování vyžadoval, abychom si naplnili hlavu hromadou věcí, které by mohly být užitečné a neměly by upadnout v zapomnění, probíhalo na dohled od domova. A prázdniny u moře? Já nikdy neztratil moře z dohledu, ani na jeden jediný den. Nevím, jaké by to bez něj bylo. Mám moře v krvi. Brand přikývl, natáhl ke mně ruku a Źukli jsme si pěstmi o sebe. Svěřil jsem se mu, že netuším, jestli bych vůbec dokázal dýchat, kdyby se na obzoru netřpytila alespoň nějaká voda.

Amen, přikývl znovu Brand.

A to je to poslední, co si pamatuju, že někdo z nás dvou řekl, protože pak už jsem zřejmě zazíval a vzápětí usnul, přímo na místě, kde jsem zrovna seděl. Naivně jsem se nechával hrát ohněm a vědomím, že jsem našel nového přítele.

Netušil jsem, že se mýlím. A že už brzy přesně zjistím, jak snadno dokážu dýchat daleko od bezpečí moře.

KAPITOLA 6

Krádež

Jen co jsem se vzbudil, bylo mi jasné, že je něco úplně špatně. Bolela mě hlava, a když jsem se u vyhaslého ohniště vyškrábal na nohy, měl jsem pocit, jako by zapomněly chodit a správně střídat jedna druhou. V domě bylo ticho, nikdo jiný vzhůru nebyl. Zvenku ke mně ale doléhal rámus, který mě přiměl, abych se dopotácel ke dveřím a pak ven do řídkého bočního deště.

Lod' s červenými plachtami už u ostrova nekotvila.

Právě obeploovala mys v jižní části zálivu a téměř stačila zmizet z dohledu, příd' už za skalami nebylo vidět. Brand stál u kormidla a spatřil mě ve stejný okamžik jako já jeho. Těsně předtím, než i jeho spolklá rozeklaná masa útesů, se usmál, až se mu bílé zuby v rezavém plnovousu nezaměnitelně zablýskaly, pak napůl pokrčil rameny a napůl mi zamával, a byl pryč.

Stál jsem tam jako přimrazený, protože mě kromě toho, že odjel bez rozloučení a ani se nepokusil s námi za něco vyměnit ten měnič napětí, zarazily ještě dvě další věci. Jednak jsem si uvědomil, že má na sobě táťův nepromokavý kabát, ten dobrý žlutý s kšiltem na kapuci, a to přece nedávalo smysl. A zadruhé mi opožděně došlo, co ten jeho úsměv, pokrčení ramen a polovičaté zamávání měly znamenat – bylo to rozloučení a jakési podivné a téměř dobromyslné doznání viny. V tom gestu bylo něco upřímného a poctivého, ale v pravých úhlech to protínala neupřímnost a nepoctivost, takže to připomínalo Fergovu osnovu na tkaní. Důležité však bylo jen jedno.

Ten člověk mi ukradl psa.

To jsem si uvědomil s chladnou jistotou, jakmile jsem uviděl ve vodě daleko v zálivu plavat osamoceného štekajícího Jipa – byl tak daleko, že musel buď vypadnout z lodi, kterou se teď snažil dohonit, nebo ho z ní někdo musel vyhodit. Díval jsem se, jak se mu hlava pohupuje na vlnách, slyšel jsem jeho pronikavý štekot a bylo mi jasné, že si Brand určitě odváží Jess, protože ta nebyla nikde v dohledu.

V tu chvíli už jsem křičel, abych probudil ostatní, a řítil jsem se k veslici. Brand naše čluny neodvázal, zato nám naházel vesla do vody a odliv je teď pomalu unášel na otevřené moře. V běhu jsem si také všiml, že sušáky, které byly předtím plné sušících se ryb, jsou nyní prázdné. Ukradl nám tedy i jídlo.

Vrhl jsem se do vody pro vesla a její chlad se do mě ostře zakousl, pak jsem se s cákáním brodil zpátky k veslici a už už jsem se ji chystal odvázat, abych se na ní dostal ke své lodi – ta byla zakotvená v závětrí krytém skalami, za nimiž zmizel Brand, ale pak jsem se nadechl a podíval se na Jipa a bylo mi jasné, že to ke břehu zvládne vlastními silami. Vtom mě však napadlo ještě něco: Co budu dělat, až Branda dohoním? O tom, jestli se vydám Jess zachránit, jsem vůbec nemusel přemýšlet, byl to prostě reflex. Ze všeho nejdřív mě napadlo, že vytáhnu Jipa z vody a pak už nebudu čekat ani minutu, nasednu na *Sladkou naději*, napnu plachty a vyrazím za zlodějem. Věděl jsem totiž, že každá další vteřina staví mezi mě a mou kořist větší a větší kus moře.

Pak jsem si ale uvědomil, že asi budu potřebovat nějakou zbraň, a tak jsem vylezl z veslice a vyrazil zpátky k domu, že si tam vezmu luk a pušku. Jak jsem se rozběhl, zachvátil mě najednou strach, protože mě napadlo, že ostatní jsou možná mrtví. Neviděl jsem totiž u domu žádný pohyb a nikdo nereagoval ani na můj křik a Jipův štekot.

Ne, nebyli mrtví. Byli jenom omámení, a když jsem s nimi zatřásl a probudil je, chtělo se jim zvracet a byli dezorientovaní. Brand jim podstrčil do marmelády nějakou drogu, aby je uspal. Ten tvrdohlavý beran, který mi den předtím našťípl zub, mě vlastně zachránil, protože nebýt té bolesti, kterou mi sladká chuť způsobila, byl bych i já snědl

marmelády tolik, že by mě to vyřídilo jako ostatní, a teď bych nebyl k ničemu. Brand by si klidně mohl odjet a my bychom ani netušili, kterým směrem se vydal a kudy se za ním pustit.

Měly však ještě přijít dny, kdy si uvědomím, že by tohle možná nebyla ta nejhorší možnost.

V tu chvíli, v tom konkrétním okamžiku jsem však byl plný adrenalinu a rozhořčení nad tou zradou a nedokázal jsem myslet na nic jiného než na to, abych toho darebáka co nejrychleji dohonil. Pokoušel jsem se to všechno vysvětlit Bar, kterou události uplynulé noci poznamenaly nejméně, a přitom jsem si bral zásobu potravin a cpal ji do vaku. Pak jsem dal pusu mámě, která se sice netečně dívala do prázdna, ale když jsem jí řekl, že odjíždím, ale vrátím se s Jess, tak mi maličko stiskla ruku. Vzal jsem si Fergovu pušku a ujistil se, že její majitel leží na boku, takže se, zatímco bude spát, neudusí vlastními zvratky. Pak jsem z háku u dveří sundal svůj luk a šípy a rozběhl se ke člunu, kde čekal Jip a štěkal na mě, ať si pospíším.

Táta se mě pokoušel zastavit, potácel se za mnou a mumlal, že pojede taky, ale já nemohl čekat, až se probere. Pak se ohnul v pase a zdálo se, že vyzvracel snad všechno, co kdy snědl, a já mu přitom říkal, že nemůžu čekat, a on mě možná slyšel a možná taky ne, protože byl pořád ohnutý. V tu chvíli vyšla ven Bar a podržela ho, aby neupadl, a já se otočil a nechal je tam, utíkal jsem k Jipovi a veslici a za čtyři minuty už jsem byl u *Sladké naděje*. Hodil jsem Jipa na palubu a vylezl jsem za ním do kormidelní kabiny, pak jsem seběhl s výstrojí po lodních schůdcích a strčil ji do stísněné kajuty – a za dvě minuty už jsem byl odvázaný od bóje a mířil na otevřené moře a přitom jsem pohledem pátral před sebou po výrazné zrádné červeni.

Natolik jsem se soustředil, abych našel ten záblesk barvy, který teď už byl v půli cesty k obzoru, že když jsem se konečně odvážil nakratičko ohlédnout, zjistil jsem, že jsem mezitím stačil obeplout výběžek a svou rodinu ani náš dům už nevidím.

Odjel jsem bez rozloučení.